

ตับแข็ง

เกิดจากการที่ตับได้รับความเสียหาย และเกิดแผลเป็นอย่างถาวร มีลักษณะเฉพาะคือ การมีเนื้อเยื่อพังผืดเกิดขึ้นในเนื้อตับ ส่งผลให้การทำงานของตับลดลง ไม่ว่าจะเป็นการผลิตโปรตีน การเก็บสะสมสารสำคัญและแร่ธาตุต่างๆ การทำลายสารพิษ รวมทั้งปิดกั้นการไหลเวียนของเลือดที่ไหลผ่านตับด้วย

สาเหตุของภาวะตับแข็ง

- โรคพิษสุราเรื้อรัง เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ติดต่อกันเป็นเวลานาน
- โรคไวรัสตับอักเสบบี ซี และดี
- โรคตับอักเสบจากภูมิคุ้มกันบกพร่องตนเอง
- โรคเนื้อเยื่อสะสมธาตุเหล็กผิดปกติ
- โรควิลสัน ซึ่งเกิดจากการมีการสะสมทองแดงมากเกินไปในตับ

- ภาวะท่อน้ำดีอุดตัน ทำให้น้ำดีที่ไหลย้อนกลับไปที่ตับส่งผลทำลายเนื้อตับจนเป็นตับแข็งได้
- ภาวะไขมันพอกตับ ซึ่งทำให้เกิดตับอักเสบเรื้อรังจนอาจกลายเป็นตับแข็งได้
- การรับประทานยาบางชนิดติดต่อกันเป็นเวลานาน
- การได้รับสารพิษบางชนิด
- ภาวะหัวใจล้มเหลวหลายครั้งติดต่อกัน

อาการของภาวะตับแข็ง

ผู้ป่วยที่มีภาวะตับแข็งอาจไม่มีอาการ หรือมีอาการน้อยมาก หรืออาจมีอาการเนื่องจากภาวะแทรกซ้อนตามระยะของโรค ทั้งนี้อาการที่อาจพบได้ เช่น

- อ่อนเพลีย เหนื่อยง่าย ไม่อยากอาหาร ในบางครั้งอาจเกิดร่วมกับอาการคลื่นไส้ น้ำหนักลด

- ในผู้หญิงอาจมีประจำเดือนผิดปกติ ในผู้ชายอาจมีเต้านมขยายใหญ่ขึ้นพร้อมอาการปวด สมรรถภาพทางเพศลดลง
- ขาบวมหรือท้องโตขึ้น เนื่องจากโปรตีนอัลบูมินถูกผลิตน้อยลง ส่งผลให้มีน้ำสะสมในขาหรือท้อง
- ฟกช้ำหรือเลือดออกได้ง่าย เนื่องจากการผลิตโปรตีนที่เป็นส่วนประกอบในการทำให้เลือดแข็งตัวลดลง
- อาการดีซ่าน หรืออาการตัวเหลืองตาเหลือง ซึ่งเกิดจากการสะสมเม็ดสีของน้ำดี
- มีอาการคันที่ผิวหนังอย่างรุนแรง เนื่องจากสารประกอบของน้ำดีถูกฝังอยู่ในผิวหนัง
- มีอาการทางสมอง เนื่องจากตับไม่สามารถกรองสารพิษออกมาได้ จึงเริ่มสะสมในเลือด โดยสัญญาณแรกของการสะสมสารพิษในสมองอาจสังเกตได้จาก

การที่ผู้ป่วยละเลยการดูแลตนเอง ไม่มี
อาการตอบโต้ ลืมนง่าย ไม่มีสมาธิ

- มีความไวต่อยาและผลข้างเคียง
เนื่องจากในผู้ป่วยโรคตับแข็งตับจะไม่
สามารถกรองยาออกจากเลือดได้ใน
อัตราปกติ ตัวยาจึงออกฤทธิ์นานขึ้นและ
สะสมอยู่ในร่างกาย
- มีเลือดออกอย่างรุนแรงในกระเพาะ
อาหารส่วนบนหรือหลอดอาหาร
เนื่องมาจากการไหลเวียนของเลือด
ผิดปกติ ซึ่งจัดเป็นอาการที่รุนแรงและ
อันตราย แพทย์ต้องรีบหยุดเลือดโดยเร็ว

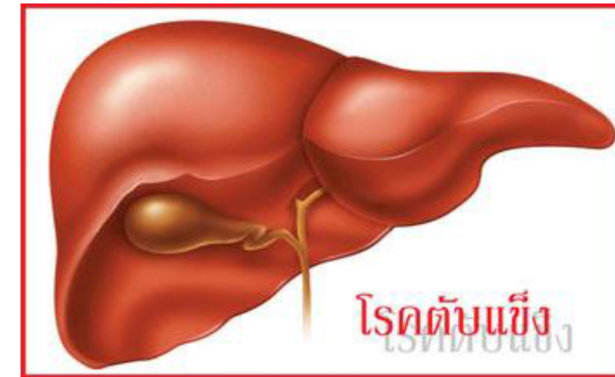
แนวทางการรักษา

การรักษาภาวะตับแข็งมีวัตถุประสงค์
เพื่อหยุดการพัฒนาของเนื้อเยื่อแผลเป็นในตับ
และเพื่อป้องกันภาวะแทรกซ้อน โดยมีหลัก
สำคัญคือการรักษาที่สาเหตุที่ทำให้เกิดตับแข็ง
ซึ่งอาจนำไปสู่ภาวะตับล้มเหลวได้

การป้องกัน

- งดการดื่มแอลกอฮอล์
- หลีกเลี่ยงการใช้ยาและสารที่เป็น
อันตรายต่อตับ
- หลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารดิบ
โดยเฉพาะอาหารทะเล เนื่องจากอาจมี
เชื้อแบคทีเรียที่ทำให้เกิดการติดเชื้อที่
รุนแรง
- รับประทานโปรตีนในปริมาณที่
เหมาะสม โดยควรรับประทานโปรตีนที่
ย่อยง่าย เช่น ปลา หรือโปรตีนจากพืช
(เช่น ถั่วเหลือง) เป็นต้น
- หากมีอาการบวมที่ข้อเท้าและท้อง ควร
จำกัดเกลือและอาหารรสเค็ม
- เข้ารับการฉีดวัคซีนสำหรับโรคไวรัสตับ
อักเสบบและบี ใช้หวัดใหญ่ และโรค
ปอดบวม เนื่องจากผู้ป่วยโรคตับแข็งมี
ความเสี่ยงในการติดเชื้อที่รุนแรง
มากกว่าผู้ที่มีสุขภาพดี
- พบแพทย์เพื่อติดตามการรักษาอย่าง
สม่ำเสมอ

ตับแข็ง

โรงพยาบาลทำตม

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุรินทร์